

บทที่ 1

บทนำ

ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่ง ที่เห็นความจำเป็น ในการ เร่งรัดพัฒนาประเทศ เพื่อความอยู่รอดของชาติและ เพื่อ เพิ่มคุณภาพของชีวิตให้แก่ประชาชน แต่การพัฒนาประเทศจะ เจริญไปได้ทั้งใน ด้านปริมาณและคุณภาพ เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของพล เมืองส่วนใหญ่ในประเทศ นั้น เป็นสำคัญ กล่าวคือ การพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง อุตสาหกรรมและอื่น ๆ นั้นจะดำเนินไปได้ดี เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะต่าง ๆ ของประชาชนในประเทศนั้น เป็นอันดับแรก ฉะนั้นการพัฒนาบุคคลจึง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมีวินัย เป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งสำหรับการพัฒนาบุคคล เพราะสภาพสังคมปัจจุบันนี้ เป็นสังคมที่มีความซับซ้อน การกระทำต่าง ๆ ของสมาชิก ในสังคมจะส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ในสังคม อันจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมติดตามมา เมื่อ เป็น เช่นนี้ก็จะส่งผลให้การพัฒนาของประเทศ นั้นล่าช้าหรือล้มเหลวไป

การพัฒนาประเทศไทย เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะคนไทยบางส่วนประหลาดใจคนขาดระเบียบวินัย โดยมีความคิดว่า "ทำอะไรได้ตามใจคือไทยแท้" การวางแผนพัฒนากำลังคน เพื่อให้มีคุณภาพ เป็นพล เมืองดีตามที่ต้องการจึง เป็นสิ่งที่ควรกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเยาวชนซึ่ง เป็นผู้ที่จะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศในภายหน้า ดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 (2520 : 6-7) ซึ่งมีใจความว่า

"การศึกษาเป็นขบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้าง เสริมคุณภาพของพล เมืองให้ดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม รวมทั้งต้องมีระเบียบวินัย มีความสุจริต และยุติธรรม"

เด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จัดอยู่ในวัยที่กำลังจะเจริญเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ท่าประโยชน์ให้ประเทศชาติต่อไป การจะพัฒนาเด็กวัยรุ่นให้เป็นพลเมืองดี จึงควรอบรม สั่งสอนและชี้แนะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมให้เด็กวัยรุ่นได้นำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะความมีวินัยในตนเอง สังคมไทยขณะนี้ต้องการคนที่มีวินัยในตนเอง เพราะความมีวินัยในตนเอง เป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะทำให้บุคคลประพฤติตนอย่างเหมาะสมตลอด เวลาทั้งต่อหน้า และลับหลัง เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม ดังที่ เดวิด พี ออซูเบล (David P. Ausubel 1968 : 459-460) ได้กล่าวถึงความมีวินัยว่าเป็นวัฒนธรรมของสังคมที่ทุกคนต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสุข เด็กควรจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองดังนี้คือ

1. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. พึ่งตนเองได้
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. มีความอดทน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การพัฒนาเรื่องความมีวินัยในตนเองควรจะพัฒนาตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก การพัฒนาความมีวินัยในตนเองนี้อาจทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวโดยตรงและทางอ้อมโดยการเลียนแบบพฤติกรรมของบิดามารดา การอบรมทางตรงและทางอ้อมจากศาสนาและสังคมนวมทั้งการอบรมจากโรงเรียนหรือจากแหล่งอื่น ๆ เป็นต้น

การสร้างควมมีวินัยในตนเองมีความสำคัญมากและแหล่งเริ่มต้นที่จะสร้างควมมีวินัยในตนเองก็คือ บ้าน ดังคำกล่าวที่ว่า "วินัยเริ่มที่บ้านสอนลูกหลานให้มีวินัย" เพราะแม้ว่าโรงเรียนจะเป็นสถานที่อบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็กๆ ของชาติ เด็กก็ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านมากกว่าโรงเรียน และการสร้างวินัยไม่อาจสร้างให้เกิดขึ้นได้ด้วยการสอนบรรยายเพียงอย่างเดียวหรือในวันเดียว ดังนั้น บ้านหรือครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมให้แก่เด็ก

รุจ วรังษี (2514 : 39) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นไว้ว่า บิดามารดาและผู้ปกครอง เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากกว่าผู้อื่น จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดในด้านการดำเนินชีวิตและความประพฤติ สาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นประพฤติตนพาลเถร คือ ปัญหาด้านครอบครัว เช่น การแตกแยกหย่าร้าง การถูกทอดทิ้ง การขาดการอบรมและมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ฯลฯ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในปัจจุบันปัญหาความวุ่นวายในสังคมไทยหลายประการ เช่น นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน การจลาจลติดขัด คดีอาชญากรรม ฯลฯ ส่วนหนึ่งมาจากการที่คนขาดระเบียบวินัย เราจึงควรสร้าง เสริมความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นกับเด็ก โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพราะเด็กวัยนี้ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของอนาคต และการสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กนั้นจะเริ่มต้นจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งเป็นพ่อแม่แม่แบบที่เด็กจะยึดเป็นตัวอย่าง การศึกษาว่าสภาพภายในครอบครัวของเด็กที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาจะมีผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องความมีวินัยในตนเองอย่างไรจึง เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาถึง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดา" ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดา

สมมติฐานของการวิจัย

ศิริพร หลิมศิริวงษ์ (2511 : 20-21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง" พบว่า ภาวะของครอบครัวของเด็กเกเรที่ต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มีสภาพบ้านแตกคือ บิดามารดาแยกจากกัน เพราะการหย่าร้างหรือแยกกันเฉย ๆ บิดาหรือมารดาตาย หรือบิดามารดาตายทั้งสองคน ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น และพ่อแบบแม่แบบที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นต่อการสร้างความเจริญทางอารมณ์และการปรับตัวของเด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนก้าวร้าว หวาดกลัวและกังวลอย่างรุนแรง จนเด็กมีปัญหาด้านจิตใจ และกลายเป็นเด็กเกเรได้ง่ายในเวลาต่อมา

อรุณศรี อนันตรศิริชัย (2514 : 46-47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กที่มีปัญหาและเด็กไม่มีปัญหาในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย" พบว่า ภูมิหลังของครอบครัวในด้านสถานภาพการสมรสของบิดามารดาของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม บิดามารดาจะหย่าร้างกัน หรือผู้ใดผู้หนึ่งเสียชีวิตไปแล้วมากกว่าบิดามารดาของเด็กที่ไม่มีปัญหาทางพฤติกรรม

และโรเบิร์ต อแลน เมนเจอร์ริงค์ (Robert Alan Mengerink 1987 : 4048 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Relationship of School Achievement and Disciplinary Problems to Single Parent Families among Selected Tenth and Twelfth Grade Students in the United States" และผลการวิจัยพบว่า สภาพของครอบครัว เป็นตัวแปรสำคัญในการคาดคะเนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัญหาเรื่องวินัย โดยนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาเป็นผู้ปกครองเดี่ยว จะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า และมีปัญหาเรื่องวินัยมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาเป็นผู้ปกครองทั้งคู่

จากงานวิจัยและข้อคิดเห็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้ว่า

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองแตกต่างจากนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา

ขอบ เขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2530
2. การศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองในงานวิจัยนี้ ยึดคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองของเดวิด พี ออซูเบล (David P. Ausubel 1968 : 459-460) เป็นหลัก ซึ่งมี 5 ด้านคือ
 - 1) ปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม
 - 2) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 3) พึ่งตนเองได้
 - 4) ควบคุมอารมณ์ได้
 - 5) มีความอดทน
3. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงปัญหาหรือสาเหตุอื่น นอกจากลักษณะของครอบครัวของนักเรียน ในด้านการอยู่ร่วมกันของบิดามารดาที่สืบสายโลหิตเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่า คำตอบจากแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นคำตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นตามที่มุ่งหวัง เพื่อให้การดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและ เกิดการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย ซึ่งจะมีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ

1.1 การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม หมายถึง การที่บุคคลนั้นปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมที่กำหนดไว้ตลอด เวลาทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นจน เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว

1.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลนั้นกระทำการตามความคิดที่ตนเห็นว่าถูกต้อง และแน่ใจว่ากระทำได้โดยไม่ลังเลใจ เพราะมีความสามารถเพียงพอ

1.3 การพึ่งตนเอง หมายถึง การที่บุคคลนั้นทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

1.4 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง การที่บุคคลนั้นจะทำการใด ๆ ด้วยความมีสติ รู้จักใคร่ครวญ พิจารณาการกระทำต่าง ๆ อย่างรอบคอบมีเหตุผล

1.5 ความอดทน หมายถึง การที่บุคคลนั้นมีความสามารถทางร่างกาย ความคิดและจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530

3. ครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา หมายถึง ครอบครัวของนักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียว ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการหย่าร้าง หรือ เป็นหม้าย เพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิตไป หรือการแยกกันอยู่เท่านั้น โดยบิดาหรือมารดาที่สืบสายโลหิตเพียงคนเดียว เป็นผู้ให้การอบรมดูแล และอยู่ร่วมกับนักเรียนที่บ้านด้วยขณะกำลังศึกษาอยู่นี้

4. ครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา หมายถึง ครอบครัวของนักเรียนที่มีบิดาและมารดาที่สืบสายโลหิตอยู่ร่วมกันทั้งคู่ คอยให้การอบรมดูแล อยู่ร่วมกับนักเรียนที่บ้านด้วยขณะกำลังศึกษาอยู่นี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้บิดามารดา ครูและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนำไปใช้ในการสร้าง เสริมความมีวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางให้ครู เข้าใจพื้นฐานปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ ไขพฤติกรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัยในตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. เป็นแนวทางในการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป